

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Zwierzyńcu**

ul. Rynek 1
22-470 Zwierzyniec

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
za 2024 rok**

Spis treści

1. Wstęp.	3
2. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy społecznej	5
3. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.....	12
4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	14
5. Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	14
6. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	16
7. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	20
8. Sprawozdanie z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	22
9. Sprawozdanie z realizacji ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.....	24
10. Sprawozdanie z funduszu alimentacyjnego	25
11. Sprawozdanie z realizacji świadczeń pomocy materialnej dla uczniów.....	27
12. Sprawozdanie z realizacji Karty Dużej Rodziny	28
12. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	29
14. Sprawozdanie z realizacji ustawy o dodatku osłonowym	29
15. Sprawozdanie z wydawania zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”	30
16. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. i w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.....	30
17. Bon energetyczny.....	31
18. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań.	32
19. Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji za 2024 r.	35

1. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu jest gminną jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej należące do właściwości gminy.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pełni znaczącą funkcję zabezpieczenia społecznego. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) „Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2024 r. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2024 roku zachodziło wiele zmian w sytuacji społeczno – gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej.

Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Ośrodka jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców gminy Zwierzyńiec. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, kładziono nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom gminy form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi klientów pomocy społecznej.

Ośrodek pomocy społecznej realizuje zadania wynikające bezpośrednio z ustaw:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.),
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246),
- Ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 859 ze zm.),
- Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2024 r. poz. 303 ze zm.),

- Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 953),
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.),
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.),
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576),
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.),
- Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.).

a także rządowych programów mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin:

- program „Posiłek w szkole i w domu”
- program „Opieka wytechnieniowa dla jednostek samorządu terytorialnego” edycja 2024,
- program „Asystent rodziny na rok 2024”,
- program „Czyste Powietrze” - podstawa prawna- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.).
- program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024
- program „Rozwój rodzinnych domów pomocy” – edycja 2024.

Ośrodek zatrudniał 18 pracowników:

- Kierownik – 1 osoba
- księgowy – 1 osoba
- pracownicy socjalni w rejonach opiekuńczych – 5 osób
- inspektor d/s uzależnień – 1 osoba
- inspektor d/s świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego - 2 osoby
- inspektor d/s pomocy materialnej dla uczniów -1 osoba
- sprzątaczką – 1 osoba,
- opiekunki wykonujące usługi opiekuńcze – 5 osób
- asystent rodziny – 1 osoba.

2. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy społecznej

W oparciu o dokumentację ośrodka w 2024 r. udzielono pomocy na zasadach określonych w ustawie osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1. ubóstwa – 65 rodzinom, liczba osób w tych rodzinach - 127;
2. bezdomności – 4 rodzinom, liczba osób w rodzinach - 4;
3. bezrobocia – 32 rodzinom, liczba osób w rodzinach - 77;
4. potrzeby ochrony macierzyństwa- 13 rodzinom, liczba osób w rodzinach – 70, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 10 rodzinom - 60 osób w rodzinach;
5. niepełnosprawności – 48 rodzinom, liczba osób w rodzinach - 79;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby - 51 rodzinom, liczba osób w rodzinach - 63;
7. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 5 rodzinom, 16 osób w rodzinach, w tym rodziny niepełne - 5 rodzin, 16 osób w rodzinach, wielodzietne - 1 rodzin, 5 osób w rodzinie;
8. alkoholizmu - 5 rodzinom, liczba osób w rodzinach -10,
9. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 2 osobom, liczba osób w rodzinach -2,

W ramach zadań własnych i zleconych przyznano świadczenia dla 175 osób, w tym 262 osób w rodzinie:

- zasiłki stałe – 24 osobom - 26 osób w rodzinach,
- zasiłki okresowe – 32 osobom – w tym 58 osób w rodzinach, w tym z powodu bezrobocia – 25 osób- w tym 39 osobom w rodzinach, długotrwałej choroby- 1 osoby, w tym 1 osoba w rodzinie, niepełnosprawności – 2 osobom, w tym 4 osobom w rodzinie, inne powody – 8 osobom, w tym 18 osobom w rodzinach,
- zasiłki celowe i w naturze – 24 osobom, w tym 44 osobom w rodzinach – w tym zasiłki celowe specjalne - 7 osobom, w tym 13 osobom w rodzinach,
- usługi opiekuńcze – 41 osobom, w tym 45 osobom w rodzinach (w tym 1 osobie – usługi specjalistyczne finansowane z zadań własnych – 2 osoby w rodzinie),
- zasiłki celowe na żywność - 30 rodzinom,
- schronienie – 4 osobom, w tym 4 osobom w rodzinie,
- poradnictwo specjalistyczne– 100 rodzinom, w tym 251 osobom w rodzinach,
- posiłek – 70 osobom, w tym 151 osobom w rodzinach,
- praca socjalna – 192 rodzinom, w tym 391 osobom w rodzinach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki – 4 opiekunom za sprawowanie opieki nad 6 osobami ubezwłasnowolnionymi,
- wyłącznie z pracy socjalnej (bez udzielania pomocy finansowej) skorzystało 68 rodzin w tym 140 osób w rodzinie.

Z przedstawionej statystyki wynika, iż od wielu lat nadal dominującymi powodami korzystania z pomocy społecznej są przede wszystkim ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu wynika, że na koniec grudnia 2024 r., z terenu naszej gminy zarejestrowanych było 216 osób (adekwatnie na koniec grudnia 2023 r.

zarejestrowanych było 249 osób), w tym z prawem do zasiłku 19 osób. Struktura osób bezrobotnych przedstawia się następująco: do 25 roku życia - 34 osoby, do 30 roku życia – 57 osób, powyżej 50 roku życia- 63 osoby. Stopa bezrobocia za grudzień 2024 r. dla powiatu zamojskiego wyniosła 10,6% (za grudzień 2023 r. wynosiła 10,5%).

W 2024 r. pomocą z powodu bezrobocia objęto 32 rodziny. Głównym źródłem utrzymania tych rodzin były dochody pochodzące z systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności świadczeń socjalnych. Bezrobocie jest zjawiskiem szczególnie mocno związanym z ubóstwem. Zła sytuacja dochodowa nie jest równoznaczna z wykluczeniem społecznym, jednak ubóstwo, szczególnie w połączeniu z bezrobociem, różnego rodzaju uzależnieniami zwiększa zagrożenie rodziny marginalizacją.

Inne powody korzystania z pomocy społecznej w tutejszym OPS to m.in. długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów gminy. Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska. W 2024 r. ośrodek pomocy społecznej udzielił pomocy 48 rodzinom z powodu niepełnosprawności i 51 z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Osoby niepełnosprawne zamieszkujące tereny wiejskie i małych miast mają znacznie mniejsze szanse na zatrudnienie, rehabilitację i dostęp do edukacji przez co są szczególnie zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Uczestnictwo w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Sochach ma na celu poprawę jakości życia, zapobieganie marginalizacji oraz pomoc w codziennym funkcjonowaniu osobom z niepełnosprawnościami.

Inny rodzaj wsparcia udzielanego w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym to **usługi opiekuńcze**. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione przysługuje pomoc w tej formie. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiego wsparcia zapewnić. Łącznie z tej formy pomocy w ciągu roku korzystało 31 osób – koszt świadczeń wyniósł **404 517,24 zł**. Kwota świadczeń zwróconych (wpłaty od osób korzystających z usług opiekuńczych) wyniosła **98 710,00 zł**. Jedna osoba korzystała z usług specjalistycznych z zadań własnych były to usługi rehabilitacyjne. Koszt świadczeń wyniósł **5 500 zł**. Kwota świadczeń zwróconych **1100,00 zł**.

Zadania pomocy społecznej finansowane w ramach zadań własnych gminy udzielane są na zaspokojenie potrzeb materialnych, zdrowotnych i mieszkaniowych - łączna kwota wydatków na te cele to **825 801,19 zł**.

Kolejną formą pomocy świadczoną przez pracowników socjalnych jest **praca socjalna** definiowana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W 2024 r. pracą socjalną objęto 192 rodziny, w tym wyłącznie z pracy socjalnej skorzystało 68 rodzin. Nie zawierano kontraktów socjalnych.

Jedną z form wspierania mieszkańców gminy jest pomoc w formie **dożywiania**. Podstawą prawną do udzielenia pomocy w tej formie są uchwały:

- Nr LI/411/23 z dnia 16 listopada 2023 r. Rady Miejskiej w Zwierzyńcu w sprawie: określenia zasad zwrotu wydatków oraz podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 (Dz. Urz. Woj. Lub. z 7 grudnia 2023 r. poz. 7285);
- Nr LI/412/23 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Uchwały podjęto na podstawie uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. poz. 887). Dzięki podjętym uregulowaniom prawnym możliwe jest korzystanie z dożywiania i zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności przez osoby i rodziny, w których dochody nie przekraczają 200% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie. W sytuacji przekroczenia 200% stosownego kryterium możliwe jest korzystanie z dożywiania przy częściowej odpłatności. Dyrektorzy szkół mogą się zwrócić z wnioskami o dożywianie dzieci bez konieczności wydawania decyzji i przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Pomoc ta może być udzielona wyłącznie doraźnie.

Łączny koszt programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2024 r. wyniósł **73 695 zł**,

- **29 478 zł** ze środków własnych gminy
- **44 217 zł** w ramach dotacji Wojewody.

Rzeczywista liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” wyniósł 93 osoby, w tym dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej - 19, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej - 58, pozostałe osoby - 21. W ramach programu z posiłku skorzystało 70 osób, a zasiłek celowy otrzymało 30 osób. Dożywianie odbywało się w 6 punktach żywieniowych. Dożywianie prowadzone było w dwóch formach: pełnego obiadu - 37 osób, jednego dania gorącego - 39 osób.

Ponadto dyrektorzy szkół w szczególnie uzasadnionych przypadkach mają możliwość zgłoszenia dzieci do objęcia dożywianiem. W 2024 r. dyrektorzy szkół nie wystąpili o przyznanie tej formy pomocy.

Innym zadaniem pomocy społecznej jest **kierowanie osób do domów pomocy społecznej**.

Zgodnie z art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

W 2024 r. w domach pomocy przebywało łącznie 9 osób:

- w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Siostry Faustyny w Krasnobrodzie – 3 osoby
- w Domu Pomocy Społecznej w Ruskich Piaskach – 1 osoba
- w Domu Pomocy Społecznej w Świdniku – 1 osoba
- w Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie – 1 osoba
- w Domu Pomocy Społecznej w Biłgoraju – 2 osoby
- w Rodzinnym Domu Pomocy w Józefowie – 1 osoba

Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wyniósł:

- w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Siostry Faustyny w Krasnobrodzie – 6 345 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Ruskich Piaskach – 6 072 zł

- w Domu Pomocy Społecznej w Świdniku – 6400 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie – 7 500 zł
- w Domu Pomocy Społecznej w Biłgoraju- 5 900 zł
- w Rodzinnym Domu Pomocy w Józefowie- 4 983,38 zł.

Odpłatność gminy za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej wyniosła **362 980 zł**. Natomiast odpłatność gminy za pobyt mieszkańca w rodzinnym domu pomocy wyniosła **40 241,40 zł**. Kwota opłat wniesionych przez członków rodziny wyniosła **61 423,52 zł**.

W 2024 r. nie były przyznawane specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi z zadań zleconych.

Kolejnym świadczeniem realizowanym przez tut. ośrodek jest **wypłata wynagrodzeń należnych opiekunom prawnym z tytułu sprawowania opieki** - przyznanych postanowieniem sądowym. Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego jest zadaniem zleconym, wypłacono wynagrodzenie dla czterech opiekunów, pod opieką których przebywało 6 osób ubezwłasnowolnionych - kwota świadczeń wyniosła **20 400 zł**.

Od 2021 r. mieszkanka naszej gminy przebywa w **mieszkaniu treningowym**. Całkowity miesięczny koszt utrzymania osoby w 2024 r. wynosił 2300 zł, przy czym koszty poniesione przez gminę wyniosły **13 800 zł** a osoba mieszkająca pokryła koszty w wysokości 13 800 zł.

Kolejną formą pomocy społecznej świadczoną przez tut. ośrodek jest **kierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Sochach**.

Środowiskowe domy samopomocy, zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekłe psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Sochach jest domem typu: A B C D (typ A- dla osób przewlekłe psychicznie chorych, typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi). Środowiskowy dom samopomocy dysponuje 25 miejscami. W 2024 r. wydanych zostało 27 decyzji kierujących, liczba uczestników wyniosła 27 osób. Liczba uczestników przypadająca na dany typ domu: Typ A -10 osób, Typ B- 10 osób, Typ C- 7 osób, Typ D- 2 osoby.

Środowiskowy Dom Samopomocy dysponuje następującymi pracownikami:

Pracownia krawiecko- dziewiarska- Podczas terapii w pracowni krawiecko-dziwiarskiej uczestnicy wyrabiali umiejętności samodzielnego szycia ręcznego, praktycznego wykorzystania ściegów hafciarskich, używania dodatków krawieckich do zamierzonych celów oraz utrwalali obsługę maszyny do szycia. W trakcie zajęć doskonalili umiejętności posługiwania się igłą, przyszywania guzików, fastrygowania, wyszywania haftem płaskim, krzyżykowym, uczyli się wykonywania drobnej naprawy odzieży, skracania, cerowania oraz prasowania. Nabyte umiejętności umożliwiły tworzenie i wykorzystanie własnej pracy do celów artystycznych i użytkowych. Zajęcia mają doprowadzać do osiągnięcia przez uczestników maksymalnej samodzielności i zaradności wynikających z życia codziennego. Terapia w tej pracowni pozwoliła wykonywać prace krawieckie,

które wyrabiają poczucie estetyki, przyzwyczajają do wysiłku, uczą cierpliwości i wytrwałości, ale przede wszystkim znajdują zastosowanie w życiu. Prowadzone z tego zakresu zajęcia ułatwiły tworzenie wielu efektownych wyrobów i ciekawych prac z wykorzystaniem różnorodnych technik i materiałów. Efektem pracy podopiecznych były piękne wyszywane haftem krzyżykowym oraz haftem diamentowym obrazy, torby, poduszki, kartki okolicznościowe, makramy, kwietniki, stroiki świąteczne i wiele innych ozdób. Oprócz treningu rękodzieła artystycznego w pracowni prowadzone były również:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym: nauki higieny, dbałości o wygląd zewnętrzny, umiejętności praktycznych,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów- umiejętności prowadzenia rozmowy i komunikacyjny,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego.

Zajęcia w ramach tych treningów miały formę indywidualną bądź grupową w zależności od sytuacji i potrzeb uczestników np. osoby z porażeniem, autyzmem i upośledzeniem miały dostosowaną formę zajęć do swoich możliwości. W ich przypadku terapia zajęciowa bazowała głównie na stymulowaniu centralnego układu nerwowego za pomocą zmysłu dotyku (np. rolowanie, dotykanie, zaginanie kawałków materiałów, nici o różnych fakturach itp.).

Pracownia gospodarstwa domowego - W ramach zajęć w pracowni gospodarstwa domowego uczestnicy uczyli się czynności życia codziennego; zarządzania własnym budżetem domowym, przygotowania posiłków o różnym stopniu trudności np.: kanapki, potrawy gorące, sałatki, desery oraz na specjalne okazje - Wigilia, Wielkanoc i różne imprezy okolicznościowe. Poznawali również zasady kulturalnego zachowania się przy stole i estetycznego miejsca spożywanego posiłku. Nabywali również umiejętność właściwej obróbki produktów spożywczych (mycie, krojenie, ucieranie, szatkowanie). Zdobywali wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu technik kulinarnych. Uczyli się również zachowania bezpieczeństwa podczas posługiwania się narzędziami ostrymi, sprzętem AGD w czasie gotowania, smażenia, pieczenia. Także ważnym elementem była nauka przestrzegania higieny podczas przygotowywania posiłków. Uczyli się przetwarzania i przechowywania warzyw (przygotowanie zapasów na zimę). Uczestnicy pracowni gospodarstwa domowego wraz z innymi uczestnikami zajmowali się uprawą i pielęgnacją warzyw w ogrodzie (sianie, pielienie, podlewanie), oraz roślinami doniczkowymi, dbali również o czystość i bieżące prace porządkowe na terenie Ośrodka. Podczas tych prac uczestnicy uczyli się prawidłowej współpracy w grupie, wzajemnej pomocy, bezpiecznego posługiwania się narzędziami ogrodniczymi (motyczka, grabie, pazurki, kosiarka, podkaszarka).

Pracownia plastyczna - Uczestnicy zajęć prowadzonych pod nadzorem terapeuty w pracowni plastycznej, mieli możliwość stworzenia różnych prac, dzięki którym mogli wyrazić swoje przeżycia i emocje zarówno te pozytywne jak i negatywne. Zajęcia terapeutyczne były prowadzone metodą grupową w pomieszczeniach przygotowanych do tego celu i odpowiednio wyposażonych w materiały do terapii. Terapia plastyczna jest jedną z form terapeutycznych, która nie stawia przed uczestnikiem wymogu aby zwerbalizował problem. Jest to bardzo ważne w pracy z osobami, które mają kłopoty z ujęciem w słowa swoich przeżyć lub nie potrafią nawiązywać kontaktów z innymi uczestnikami. Podczas terapii podopieczni mieli okazję doskonalić swój warsztat pracy, dzięki technikom, które już poznali (decoupage, quilling, powertex, relief, transfer, ręczne wykonywanie biżuterii itp.)

W ramach terapii uczestnicy tworzyli:

- rysunki z wykorzystaniem ołówka, pastelów suchych, kredek ołówkowych, flamastrów;

- malowali obrazy różnymi technikami malarskimi na różnych podłożach,
- sztuki użytkowe - stroiki, dekoracje okolicznościowe (choinki z krepiny, gwiazdy, bombki z papieru, anioły z powertexu).

Pracownia komputerowa - W ubiegłym roku w czasie zajęć w tej pracowni głównym celem było rozwijanie zainteresowań oraz zwiększanie pewności siebie podczas pracy z komputerem. W czasie zajęć uczestnicy doskonalili posiadane umiejętności z zakresu obsługi jak i używania programów do pisania, rysowania, tworzenia różnego rodzaju kartek okolicznościowych, dyplomów, broszur, plakatów. Prowadzone zajęcia miały charakter indywidualny oraz grupowy, dostosowany do potrzeb oraz umiejętności każdego uczestnika. Ważnym elementem było rozwijanie zdolności manualnych, które pozwalają na sprawniejsze i precyzyjne posługiwanie się myszką komputera. W czasie prowadzonych zajęć w pracowni uczestnicy mieli możliwość korzystania z przeglądarki internetowej w celu poszerzania własnej wiedzy i zaspokajania ciekawości na nurtujące pytania. Każdy z uczestników mógł nauczyć się korzystania z komunikatorów społecznościowych co zwiększyło im możliwość poszerzenia grona znajomych poza ośrodkiem. Pracownia ta daje szerokie możliwości urozmaicenia form spędzania czasu wolnego.

Środki finansowe, w tym:

a. Środki z budżetu wojewody **785 442,28 zł.**

b. Pozyskane z innych źródeł, w tym na działalność bieżącą lub wydatki inwestycyjne **50 000,00 zł.** - środki pochodziły z budżetu gminy Zwierzyniec, wydatkowano je na: zakup materiałów, zakup usług remontowych, zakup usług pozostałych.

Kolejnym zadaniem jest **wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej** na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej następuje na wniosek osoby (od dnia wpływu wniosku) lub na wniosek podmiotu udzielającego świadczenia (od dnia udzielenia świadczenia), może być udzielone również z urzędu. W roku sprawozdawczym wydane zostały 2 decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2024 r. Gmina Zwierzyniec przystąpiła do realizacji programu „**Opieka wytchnieniowa dla jednostek samorządu terytorialnego**” – edycja 2024. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. Dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności,

2. Osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.)

- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usługi opieki wytchnieniowej. Usługi opieki wytchnieniowej przysługują w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna, we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą z niepełnosprawnością i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą. Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności.

Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagali wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i

pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniedbuje własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z własnych aspiracji. Zaangażowanie w sprawowanie opieki często utrudnia podejmowanie innych zadań niezbędnych dla funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego. Co więcej kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby niepełnosprawnej oraz samego opiekuna. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponują czasem, który przeznaczyć mogą na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej służy również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnościami w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W ubiegłym roku usługą opieki wytchnieniowej objęte zostały 4 osoby. Zadanie w całości finansowane było ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programu gmina otrzymała kwotę zgodną z zapotrzebowaniem tj. **30 150 zł** oraz na koszty obsługi **603,00 zł**. Usługa realizowana była przez cztery osoby zatrudnione na umowę zlecenie.

W 2024 r. Gmina Zwierzyniec przystąpiła do programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Celem w/w programu było dofinansowanie gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej. Świadczenie usług wynikało z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary. Realizacja programu odbywała się poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Do realizacji programu mogła przystąpić każda gmina w zakresie realizacji zadania własnego określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Zgodnie z zapisami programu gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnieniu już przyjętego w danej gminie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu. Gminy, które przystąpiły do realizacji programu mogły uzyskać wsparcie finansowe do 80% przewidywanych kosztów całkowitych zadania.

Realizacja programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

- Celem Modułu I jest zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej. Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I obejmą swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach Modułu II gminy mogły uzyskać wsparcie finansowe na dofinansowanie zakupu, jak również kosztów użytkowania tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa oraz na dofinansowanie kosztów użytkowania opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów w latach 2022 – 2023.

Gmina Zwierzyniec przystąpiła do realizacji Modułu II. Zgodnie z zapisami Programu Rada Miejska w Zwierzyniu uchwalała Nr LIII/438/24 z dnia 29 lutego 2024 r. przyjęła Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024. Zakupione zostały 2 opaski wraz z systemem obsługi i

przekazano je seniorom spełniającym warunki Programu. Ponadto opłacano abonament za 6 opasek zakupionych w 2023 r. Zarejestrowano 9 wezwań sos i 9 upadków, które nie wymagały interwencji służb ratunkowych - zakończyły się poinformowaniem rodziny. Odnotowano również 102 sygnały odwołania upadku. Całkowity koszt wyniósł **3 318,00 zł** – otrzymana kwota dotacji to **2 500 zł**.

W 2024 r. Gmina Zwierzyniec po raz pierwszy przystąpiła do realizacji „**Programu rozwoju rodzinnych domów pomocy**”. Strategicznym celem Programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy poprzez rozwój tej formy wsparcia. Jednym z celów szczegółowych jest wsparcie finansowe samorządów gminnych w zapewnieniu osobom niesamodzielnym pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy przez dofinansowanie kosztów, jakie gminy ponoszą w związku z kierowaniem osób do rodzinnych domów pomocy. Dofinansowanie wynosi 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania tj. **16 812,27 zł**.

W 2024 r. pracownicy socjalni tut. ośrodka przeprowadzili 104 wywiady widowiskowe cz. I oraz 137 aktualizacji – cz. IV. Zarejestrowanych było 196 wniosków o przyznanie pomocy. Ponadto pomoc udzielana była na wniosek pracownika socjalnego – z urzędu. Wszystkie wnioski rozpatrzone były pozytywnie, nie wydawano decyzji odmownych.

Dodatki mieszkaniowe

Jednym z zadań wykonywanych przez ośrodek pomocy społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Liczba wydanych decyzji – 8

Liczba rodzin korzystających – 4

Liczba wypłaconych świadczeń – 48

Kwota wypłaconych świadczeń – **8 873,93 zł**.

3. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W 2024 r. realizowana była ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyncu udzielał pomocy zgłaszającym się osobom w następujących formach:

1. Wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł - wypłacono 7 świadczeń - w łącznej wysokości **2100,00 zł**, (plus koszty obsługi **42 zł**),
2. Dożywianie dzieci – dożywianie przyznawane było na podstawie decyzji – łącznie pomocą objętych zostało 19 dzieci – koszt udzielonej pomocy wyniósł **-19 012,15 zł**,
3. Pomoc asystenta rodziny - 1 trzyosobowa rodzina, w tym dwoje dzieci,
4. Skierowanie 1 osoby do domu pomocy społecznej – wydatkowana kwota wyniosła **19 406,56 zł**, w całości została pozyskana z budżetu wojewody
5. Objęcie usługami opiekuńczymi 1 osoby- koszt świadczeń wyniósł **2 270,83 zł** kwota została pozyskana z budżetu wojewody
6. Praca socjalna (np. pomoc w wypełnianiu dokumentów do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zamościu, kierowanie do poradni psychologiczno –

pedagogicznej, nadzór nad opiekunami tymczasowymi (na terenie gminy zamieszkuje 5 opiekunów tymczasowych), wydano 4 skierowania do skorzystania z pomocy żywnościowej z Banku Żywności w Lublinie, pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju formularzy, udzielanie informacji o dostępnych formach pomocy itp.)

7. Świadczenia rodzinne.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje m.in. prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członek rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przysługujące na dziecko świadczenia przysługują także opiekunowi tymczasowemu dziecka. Opiekuna tymczasowego ustanawia sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

W 2024 r. wypłacono 126 zasiłków rodzinnych w wysokości **11 160,00 zł** oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- samotnego wychowania dziecka w wysokości 193,00 zł miesięcznie lub 273,00 zł w przypadku gdy dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – wypłacono 14 świadczeń w łącznej kwocie **3 262,00 zł**,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek wypłacany w wysokości 110,00 zł miesięcznie dla dziecka powyżej 5 roku życia – wypłaconych zostało 7 świadczeń w łącznej kwocie **770,00 zł**,
- rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100,00 zł wypłacany jednorazowo – wypłaconych zostało 11 świadczeń w łącznej kwocie **1 100,00 zł**,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła, dodatek wypłacany w wysokości 113,00 zł miesięcznie – wypłaconych zostało 15 świadczeń w łącznej kwocie **1 695,00 zł**,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła, dodatek wypłacany w wysokości 69,00 zł miesięcznie – wypłaconych zostało 7 świadczeń w łącznej kwocie **483,00 zł**.

W związku z realizacją ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelom Ukrainy wypłacono również świadczenia w postaci:

- zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł miesięcznie – wypłacono 14 świadczeń w łącznej kwocie **3 022,00 zł**,
- świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 2988,00 zł miesięcznie – wypłacono 7 świadczeń w łącznej kwocie **20 916,00 zł**.

Od świadczenia pielęgnacyjnego opłacono również składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - opłaconych zostało 7 składek w wysokości **5 756,00 zł**, składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 7 składek w wysokości **1 882,00 zł**.

Zadania z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy wyniosły **54 146,95 zł**.

Zgodnie z art. 53 w/w ustawy obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, także mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym. W 2024 r. wydano 4 decyzje przyznające stypendium szkolne dla obywateli Ukrainy. Koszty wypłaty

stypendium szkolnego dla uczniów z Ukrainy w 2024. r. pochodziły z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy i wyniosły 2 827,20 zł.

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

1. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków finansowych na funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu.
2. Podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz sfinansowanie i zorganizowanie szkolenia dla zespołu interdyscyplinarnego.
3. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci.
4. Poszerzanie i kontynuacja środowiskowego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i starszych poprzez udział w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych i programach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
5. Zabezpieczenie środków finansowych w budżecie ośrodka na pokrycie odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy, schronisku i mieszkaniu treningowym.
6. Zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
7. Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec na lata 2026-2028.
8. Rozwijanie pracy socjalnej z osobami wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
9. Utworzenie strony internetowej ośrodka.
10. Opracowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W 2018 r. została opracowana i wdrożona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zwierzyniec na lata 2018-2028 – przyjęta do realizacji Uchwałą Nr XLV/367/18 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 17 maja 2018 r. Wdrożone są również programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025 - przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/268/22 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 24 stycznia 2022 r.

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 - 2024 – przyjęty do realizacji Uchwałą Nr IV/20/19 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 24 stycznia 2019 r.

-Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec na lata 2023-2025 - przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XLIII/343/23 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 12 stycznia 2023 r.

Programy te realizowane są przez pracowników ośrodka pomocy społecznej, komisję rozwiązywania problemów alkoholowych i zespół interdyscyplinarny we współpracy z innymi instytucjami funkcjonującymi na terenie gminy i powiatu oraz organizacjami pozarządowymi.

5. Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przedkłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna

opierać się na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

W ramach realizacji strategii w 2024 r. :

- prowadzona była praca socjalna,
- udzielano wsparcia finansowego,
- zorganizowano wypoczynek letni dla 4 dzieci,
- wypłacano stypendia i zasiłki szkolne,
- kontynuowano zatrudnienie asystenta rodziny,
- realizowano zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec,
- realizowano porozumienie zawarte z Powiatowym Urzędem Pracy w Zamościu, celem którego było określenie zasad współpracy w zakresie procedur postępowania z klientami ośrodka pomocy, będącymi jednocześnie klientami urzędu pracy,
- podpisano porozumienie ze Stowarzyszeniem MONAR - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Chełmie dotyczące możliwości kierowania do schroniska osób w kryzysie bezdomności z terenu gminy Zwierzyniec,
- kontynuowano spotkania grupy AA,
- realizowano zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- realizowano zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- prowadzono Punkt Konsultacyjny dla mieszkańców gminy,
- kontynuowano działalność zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych,
- kierowano sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych,
- zakupiono programy i materiały profilaktyczne,
- kontynuowano współpracę z Bankiem Żywności w Lublinie, w ramach którego pozyskano 9040 kg żywności, z tej formy pomocy skorzystało 250 osób,
- systematycznie podnoszono kwalifikacje i kompetencje kadry ośrodka pomocy, poprzez uczestnictwo pracowników ośrodka w szkoleniach, konferencjach, webinarium itp.,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w dwóch placówkach wsparcia dziennego: Środowiskowym Domu Samopomocy w Sochach i Warsztacie Terapii Zajęciowej w Zwierzyncu, w 2024 r. z tej formy pomocy skorzystało 29 osób z terenu naszej gminy,
- uczestnictwo mieszkańców naszej gminy w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Białobrzegach „Krok dalej”,
- realizowano Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024,
- realizowano Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2024,
- realizowano Program „Rozwoju rodzinnych domów pomocy”- edycja 2024.
- złożenie i uzyskanie akceptacji wniosku do udziału w Programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025,
- złożenie i uzyskanie akceptacji wniosku do udziału w Programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025
- współpraca z Centrum Psychologii i Psychoterapii Euro -Medica dotyczącej pomocy dzieciom w ramach zawartego porozumienia,
- realizowano program „Posiłek w szkole i w domu”, w ramach którego dożywiano bezpłatnie, a w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego - przy częściowej odpłatności rodziców,
- kontynuowano współpracę z instytucjami działającymi na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną tj. sądami, policją, służbą zdrowia, szkołami, powiatowym centrum pomocy rodzinie.

- kontynuowano współpracę z Domem Pomocy Społecznej w Żyrzynie, prowadzącym mieszkania treningowe i wspierane,
- kontynuacja współpracy z Rodzinnym Domem Pomocy w Józefowie,
- kontynuowanie współpracy z Dziennym Domem „Senior+” w zakresie bezpłatnego transportu na terenie powiatu mieszkańców gminy,
- podjęcie współpracy z Centrum Zdrowia Psychicznego działającym przy Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Radecznicy w zakresie kompleksowej opieki zdrowotnej dla osób powyżej 18 roku życia potrzebującym wsparcia psychologicznego oraz z zaburzeniami psychicznymi,
- przystąpienie do współpracy ze Szpitalem Neuropsychiatrycznym w Lublinie w zakresie realizacji projektu „Funkcjonowanie i Rozwój Regionalnego Centrum Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży”, celem projektu jest utworzenie Zespołu Koordynacji Międzyinstytucjonalnej,
- informowanie społeczności lokalnej o możliwości przystąpienia do programów resortowych.

6. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Uchwałą Nr IV/20/19 Rady Miejskiej w Zwierzyncu z dnia 24 stycznia 2019 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2024, którego głównym celem było ograniczenie przemocy domowej na terenie miasta i gminy Zwierzyniec poprzez sprawnie działający system przeciwdziałania przemocy i skuteczną pomoc ofiarom przemocy.

Cele szczegółowe programu:

- edukacja społeczności lokalnej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie,
- zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy kompleksowej pomocy,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

W ramach realizacji celu *edukacja społeczności lokalnej w zakresie problematyki przemocy w rodzinie*:

- upowszechniano informacje na temat przemocy domowej poprzez rozpropagowanie plakatów, ulotek i broszur nt. zjawiska przemocy (ulotki otrzymali członkowie zespołu interdyscyplinarnego, instytucje które reprezentują, osoby objęte procedurą Niebieskie Karty oraz społeczność lokalna gminy)- zakupiono 20 szt. plakatów i 500 szt. ulotek,
- placówki oświatowe wyposażono w materiały, publikacje o tematyce przemocy,
- organizowano pogadanki na temat przemocy na lekcjach wychowawczych,
- udostępnianie informacji o miejscach i osobach, do których można zwracać się o pomoc w sytuacji doznawania przemocy lub bycia jej świadkiem,
- udzielanie pomocy psychologicznej i pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb przez szkolnego psychologa i pedagoga,
- podejmowanie działań informacyjno-profilaktycznych, aktualizacja ulotek zawierających dane teleadresowe instytucji wspierających w sytuacjach problemowych, wykonanie gazetki. W szkole znajduje się tablica informacyjna, informacja w dzienniku elektronicznym dla rodziców, gdzie można znaleźć przydatne informacje na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w internecie, możliwości podnoszenia umiejętności

wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych,

- promowanie wiedzy w kwestii sprawiedliwości i etycznego traktowania uczniów oraz przestrzegania ustaleń Konwencji o Prawach Dziecka,
- inicjowanie oraz prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- pomoc uczniom w eliminowaniu napięć psychicznych w związku z trudnościami rozwojowymi, zaburzeniami zachowania, traumatycznymi zdarzeniami a także powstałych na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów rówieśniczych lub rodzinnych, kierowanie do różnorodnych form wsparcia,
- przeprowadzenie warsztatów przez szkolnego psychologa na temat „*Zdrowe relacje, przemoc, granice*”, „*Zajęcia z umiejętności komunikacyjnych i społecznych*”, „*Warsztaty z emocji i pewności siebie*”,
- wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole „*Standardów ochrony małoletnich*” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń, informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na zebraniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, w trakcie szkoleń,
- w szkole/placówce prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa uczniów/wychowanków - ankiety przeprowadzone we wrześniu 2024 r.,
- warsztaty na temat „*Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja i zadania Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych. Aspekty praktyczne i problematyczne w realizacji Procedury Niebieska Karta*”,
- uczestnictwo w bezpłatnym webinarze na temat „*Rola nauczyciela w procedurze „Niebieskie Karty*”,
- udział w szkoleniu online na temat „*Etapy procedury „Niebieska Karta- A” i „Niebieska Karta B*”,
- spotkanie z funkcjonariuszem KMP w Zamościu z młodzieżą szkolną na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich,
- „*Wyrwani z sieci – bezpieczna sieć*” – program wspierający działania profilaktyczne w szkołach. Program obejmuje uzależnienia behawioralne, alkoholowe, przemoc i agresję – warsztaty przeprowadzono dla klas I – IV,
- Kampania „*Dzieciństwo bez przemocy*” - kampania organizowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę:
  - lekcje on-line dla młodzieży I-III
  - gazetka
  - webinary dla rodziców,
- Powiatowy program służący działaniom profilaktycznym mający na celu udzielanie specjalnej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w powiecie zamojskim na lata 2022-2025,
- Powiatowy program Zapobiegania Przemocy oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2024-2025.

Realizując drugi z celów tj. *zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy kompleksowej pomocy:*

- przeprowadzono interwencje w środowiskach zagrożonych przemocą,
- realizowano procedurę Niebieskie Karty poprzez pracę zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych,

- prowadzono rozmowy motywacyjno - wspierające z osobami stosującymi przemoc i osobami doznającymi przemocy,
- zapewniano wsparcie psychologiczne, prawne i terapeutyczne w Punkcie Konsultacyjnym w Zwierzyńcu - w 2024 r. ze wsparcia skorzystały 2 osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- z konsultacji ze specjalistami Punktu Konsultacyjnego w Zwierzyńcu skorzystały 2 osoby stosujące przemoc,
- proponowano osobom stosującym przemoc udział w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- motywowano do udziału w terapii małżeńskiej,
- informowanie o możliwości zapewnienia schronienia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepleszynie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- prowadzono diagnozę potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w ramach pracy socjalnej,
- zorganizowano spotkanie osób zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy, którego celem było sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy będącej podstawą do opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zwierzyniec na lata 2025-2030,
- zapewniano pomoc materialną osobom dotkniętym przemocą,
- systematyczny monitoring rodzin, w których wdrożona została procedura Niebieskie Karty,
- monitoring rodzin po zakończonej procedurze Niebieskie Karty,
- prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym (wspólne wyjazdy pracowników socjalnych z dzielnicowymi Posterunku Policji w Zwierzyńcu do rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty),
- kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Zamościu celem wglądu w sytuację dzieci,
- współpraca z prokuraturą w zakresie powiadomienia o łamaniu zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy.

W ramach realizacji kolejnego celu tj. *zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:*

- prowadzono działania edukacyjne dla członków zespołu interdyscyplinarnego w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniu stacjonarnym, konferencji i szkoleniach on-line.
- współpraca z innymi instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy np. poprzez wymianę doświadczeń.
- uczestnictwo pracowników socjalnych w warsztatach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie w zakresie tematyki przemocy,
- wprowadzenie standardów ochrony małoletnich.

Cel podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany był poprzez:

- kierowanie wniosków do Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzyńcu w celu wszczęcia postępowania w sytuacji gdy do aktów przemocy dochodziło pod wpływem alkoholu,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych,
- zapewniano pomoc specjalistyczną m.in. pomoc psychologiczną, prawną, terapeutyczną i socjalną,
- działania informacyjne i edukacyjne dotyczące skutków i przyczyn stosowania przemocy.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obsługę administracyjną zespołu zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych. Po raz pierwszy w 2024 r. tut. ośrodek otrzymał kwotę 6000 zł z przeznaczeniem na działalność zespołu. Środki zostały przyznane w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Ośrodek systematycznie współpracuje z placówkami ochrony zdrowia, pedagogami szkolnymi, dyrektorami, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie w zakresie profilaktyki przemocy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu, organizacjami pozarządowymi, parafią, komisją rozwiązywania problemów alkoholowych. W budynkach ośrodka, policji, szkoły, przychodni są umieszczone plakaty, dostępne są ulotki, broszury, które informują o tym jak rozpoznać zjawisko przemocy, jak mu zapobiegać, gdzie szukać pomocy oraz mają na celu uwrażliwienie społeczeństwa w przypadku zauważenia takiego problemu w środowisku.

7. Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Skład Zespołu (imię, nazwisko, instytucja) wg stanu na dzień 31.12.2024:

1. Barbara Romaszko – inspektor do spraw uzależnień Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zwierzyńcu
2. Robert Okoń - dzielnicowy Posterunku Policji w Zwierzyńcu
3. Michał Łuszcz - dzielnicowy Posterunku Policji w Zwierzyńcu
4. Grażyna Padyasek – wychowawca świetlicy Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu
5. Agnieszka Balicka – kierownik internatu Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu
6. Teresa Harkot – pielęgniarka koordynująca Przychodni Lekarskiej „Novamed” w Zwierzyńcu
7. Marta Piasecka - prezes Stowarzyszenia Profilaktyczno- Edukacyjnego „Razem” w Zwierzyńcu
9. Małgorzata Sikorska – starszy pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
10. Justyna Sykała – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
11. Anna Łączkowska – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
12. Elżbieta Koczulał - pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
13. Monika Wachowicz - specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu
13. Artur Kita – kurator specjalista I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych w Sądzie Rejonowym w Zamościu
14. Marzena Kułakowska - kurator specjalista II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nietletnich w Sądzie Rejonowym w Zamościu
15. Justyna Kur - dyrektor Niepublicznego Przedszkola „Motylek” w Zwierzyńcu
16. Katarzyna Kowal-Kulik - dyrektor Przedszkola Samorządowego im. Wandy Cebrykow w Zwierzyńcu
17. Aneta Kur - dyrektor Publicznego Punktu Przedszkolnego „Leśne Skrzaty” w Żurawnicy

W roku sprawozdawczym:

1. do przewodniczącego zespołu wpłynęły 4 formularze „Niebieskie Karty-A”, z tego 3 karty założone przez pracownika socjalnego MOPS, a 1 przez policję,
2. odbyło się 16 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, w trakcie których między innymi wypełniono 4 formularze „Niebieskie Karty-C” oraz 4 formularze „Niebieskie Karty-D”,
3. kontynuowano 3 procedury Niebieskie Karty wszczęte w latach poprzednich,
4. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego zgodnie z ustawą celem omówienia bieżących działań,
5. ponadto każdorazowo członkowie zespołu zapoznawali się z formularzem NK-A,
6. do prowadzenia procedury Niebieskie Karty powołano 4 grupy diagnostyczno-pomocowe, łącznie w 2024 roku funkcjonowało 7 grup diagnostyczno-pomocowych,
7. zakończono 3 procedury – z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
8. zorganizowano szkolenie w trybie stacjonarnym dla wszystkich członków zespołu,
9. współpracowano z Punktem Konsultacyjnym w Zwierzyńcu,
10. współpracowano z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Szczebrzeszynie,
11. sporządzono raport i analizę czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W 2024 roku pracownicy socjalni założyli trzy „Niebieskie Karty”, jedną kartę założył przedstawiciel policji. W każdym przypadku członkowie zespołu zapoznali się z formularzem i zostały powołane grupy diagnostyczno-pomocowe mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy. Głównymi działaniami grup diagnostyczno-pomocowych była praca socjalna w tym cykliczne wizyty w miejscu zamieszkania, wskazanie możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej, form poradnictwa medycznego, zawodowego oraz rodzinnego. Skierowane zostały wnioski do Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wystąpiły również przypadki powiadomienia sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dziecka. Policjanci z Posterunku Policji wszczynali postępowania przygotowawcze pod kątem art. 207 § 1 Kodeksu karnego. Pojawiła się także konieczność zastosowania nakazu natychmiastowego opuszczenia miejsca zamieszkania przez sprawcę oraz wydania zakazu zbliżania się. Nie wystąpiły okoliczności uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka w trybie art. 12 a ustawy.

8. Sprawozdanie z realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa zasady nabywania prawa do świadczeń oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłki rodzinne oraz dodatki;
- 2) świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
- 3a) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22b;
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 5) świadczenie rodzicielskie.

Zasiłki rodzinne i dodatki

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie uczącej się, tj. pełnoletniej osobie uczącej się nie pozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony.

Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł miesięcznie, natomiast gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł miesięcznie.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, ustalona zgodnie z powyższym mechanizmem, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują (art. 5 ust. 3-3d ustawy).

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

W 2024 r. wypłacono 1943 zasiłki rodzinne na łączną kwotę **220 286,36 zł**.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka w wysokości 1000,00 zł jednorazowo – wypłacono 4 świadczenia w łącznej kwocie **3 999,84 zł**,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400,00 zł miesięcznie - wypłacono 32 świadczenia w łącznej kwocie **9 552,95 zł**,
- samotnego wychowania dziecka w wysokości 193,00 zł miesięcznie lub 273,00 zł w przypadku gdy dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – wypłacono 126 świadczeń w łącznej kwocie **23 709,26 zł**,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej dodatek wypłacany był w wysokości 95,00 zł miesięcznie – wypłacono 420 świadczeń na łączną kwotę **37 434,09 zł**,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek wypłacany jest w dwóch

wysokościach: 90,00 zł miesięcznie dla dziecka do 5 roku życia oraz 110,00 zł miesięcznie dla dzieci powyżej 5 roku życia – wypłaconych zostało 180 świadczeń w łącznej kwocie **17 507,51 zł**,
- rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100,00 zł wypłacany jednorazowo – wypłaconych zostało 298 świadczeń w łącznej kwocie **11 836,94 zł**,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania; dodatek wypłacany był w wysokości 69,00 zł miesięcznie dla dzieci dojeżdżających do szkoły – wypłacone zostały 393 świadczenia w łącznej kwocie **26 109,95 zł** oraz dzieci zamieszkujących w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły, dodatek wypłacany był w wysokości 113,00 zł miesięcznie – wypłaconych zostało 15 świadczeń w łącznej kwocie **1 442,87 zł**.

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny - przysługuje w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat oraz osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie. W 2024 r. wypłacono 1561 świadczeń w łącznej kwocie **336 926,00 zł**.

Od dnia 1 stycznia 2024 r. specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, które nabyły prawo do tego świadczenia do dnia 31 grudnia 2023 r. Osoby te zachowują prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie.

W 2024 r. wypłacono 28 świadczeń w łącznej kwocie **17 360,00 zł**.

Świadczenie pielęgnacyjne od dnia 1 stycznia 2024 r. przysługuje matce albo ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W/w osobom, rodzinie zastępczej i osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka sprawującym opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wysokość świadczenia pielęgnacyjnego podwyższa się o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.

Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia. W 2024 r. przysługiwało w wysokości 2988,00 zł miesięcznie.

Wyplacono 610 świadczeń w łącznej kwocie **1 807 706,00 zł**.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych od świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

Od świadczenia pielęgnacyjnego opłacone zostały 392 składki na ubezpieczenie społeczne w łącznej wysokości **318 062,00 zł**, oraz 398 składek na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej wysokości **106 935,00 zł**.

Za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy opłacone zostały 22 składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w wysokości **3 754,00 zł**, oraz opłacono 28 składek na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości **1 562,00 zł**.

Łączna kwota opłaconych składek wyniosła **430 313,00 zł**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka w wysokości 1000,00 zł na jedno dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1922,00 zł**.

W 2024 r. wyplacono 6 zapomóg w łącznej kwocie **6 000,00 zł**.

Świadczenie rodzicielskie – przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia oraz osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, **które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego**. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc **między innymi** bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres wydłuża się nawet do 71 tygodni. Świadczenie przysługuje od dnia porodu, dnia objęcia opieką lub przysposobienia dziecka.

Świadczenie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie. W 2024 r. wyplacono 26 świadczeń rodzicielskich w kwocie **22 895,00 zł**.

W sprawach o świadczenia rodzinne w 2024 r. wydanych zostało 329 decyzji, w tym 13 decyzji odmownych (przekroczone kryterium dochodowe oraz niespełnione przesłanki warunkujące ustalenie prawa do świadczeń).

Na dzień 31 grudnia 2024 r. uprawnionych do świadczeń rodzinnych było 189 rodzin.

9. Sprawozdanie z realizacji ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

W 2024 r. realizowana była ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa określała warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W sprawach o zasiłek dla opiekuna od 1 stycznia 2024 r. stosuje się odpowiednio obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 r. przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych (na zasadzie zachowania praw nabytych). Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620,00 zł. W związku z realizacją ustawy wyplacono 12 zasiłków dla opiekunów w łącznej wysokości **7 440,00 zł**.

Od w/w świadczenia opłacane są również składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - opłaconych zostało 12 składek w wysokości 2 047,00 zł, składki na ubezpieczenie zdrowotne – opłacono 12 składek w wysokości 670,00 zł.

10. Sprawozdanie z funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do określa zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, w tym zasady przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z w/w ustawą w przypadku bezskutecznej egzekucji osoba uprawniona do alimentów od rodzica może złożyć do organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku otrzymania w/w wniosku lub w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Po otrzymaniu takiego wniosku organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niemożności na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentów oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań alimentacyjnych z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się w urzędzie pracy oraz informuje urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

W sytuacji gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w urzędzie pracy czy podjęcia zatrudnienia, organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

W okresie od stycznia do grudnia 2024 r. wpłynęło 12 wniosków z innych organów o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie gminy Zwierzyniec. W związku z ustaleniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z urzędu podjęto działania wobec 5 dłużników alimentacyjnych z terenu naszej gminy oraz wystąpiono z 8 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących poza gminą Zwierzyniec. Pomimo przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wobec sześciu dłużników nie było możliwości skierowania wniosku o podjęcie działań. Dwaj dłużnicy przebywają poza granicami kraju, trzech dłużników przebywa w zakładzie karnym, a w przypadku jednego adres zamieszkania jest nieznan.

Działając z upoważnienia Burmistrza Zwierzynca jako organu właściwego dłużnika, wezwano 16 dłużników z gminy Zwierzyniec do stawienia się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Zwierzyńcu celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania od nich oświadczenia majątkowego. W ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 r. przeprowadzono 12 wywiadów alimentacyjnych i odebrano 12 oświadczeń majątkowych od dłużników. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy. Takie zobowiązania skierowano wobec 4 dłużników alimentacyjnych oraz poinformowano Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu o potrzebie aktywizacji zawodowej 8 dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z art. 5a w/w ustawy po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, dotyczącego tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku, gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

W związku z powyższym wobec 4 dłużników nie podejmowano dalszych działań.

Na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 1000 zł miesięcznie. Zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1827) zmieniono kwotę maksymalnej wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do dnia 30 września 2024 r. świadczenia z funduszu przysługiwały w wysokości nie wyższej niż 500 zł miesięcznie.

Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie może przekraczać 1209,00 zł. W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego stosuje się zasadę zł za zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

W 2024 r. wydano 40 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym:

- 24 decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 6 decyzji zmieniających, w tym 5 w sprawie zmiany wysokości przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 1 w sprawie zmiany czasookresu przyznanych świadczeń z uwagi na zaprzestanie kontynuowania nauki,
- 7 decyzji uchylających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 z uwagi na skuteczną egzekucję alimentów,

- 2 decyzje w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 1 decyzję odmowną z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe.

W okresie sprawozdawczym uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego było 36 dzieci z 23 rodzin, którym wypłacono 350 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **142 872,90 zł**.

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami.

W 2024 r. kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły **101 361,94 zł**, z tego na dochody własne Gminy Zwierzyniec przekazano **5 079,54 zł**.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 w/w ustawy z powodu śmierci dłużnika alimentacyjnego wygaszono należności w kwocie **36 859 zł**.

W związku z przyznaniem prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wystąpiono z 23 wnioskami do organów prowadzących postępowanie egzekucyjne o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego w celu zaspokojenia roszczeń osób uprawnionych oraz wystosowano do Prokuratury Rejonowej w Zamościu 18 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji.

Kwota wydatków poniesionych na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekuna, składki na ubezpieczenie społeczne oraz koszty obsługi świadczeń w 2024 r. wyniosły **3 130 196,89 zł**, w tym zadania zlecone **3 086 953,49 zł** oraz **43 243,40 zł** z zadań własnych.

11. Sprawozdanie z realizacji świadczeń pomocy materialnej dla uczniów.

Ustawa o systemie oświaty określa rodzaje pomocy materialnej dla uczniów. Pomoc materialna jest udzielana uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier z nimi związanych. Świadczeniami pomocy materialnej są stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne jest świadczeniem o charakterze socjalnym, uczeń starający się o nie musi spełniać określone kryterium dochodu. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż 600,00 zł. Wysokość tej kwoty wylicza się na podstawie przepisów art. 8 ust.3 -13 ustawy o pomocy społecznej, natomiast wysokość stypendium szkolnego określona jest w Uchwale nr XXIII/161/12 Rady Miejskiej w Zwierzyńcu z dnia 26 stycznia 2012 r.

Wypłata stypendium następuje na wniosek - w formie refundacji kosztów poniesionych przez ucznia/rodzica na podstawie przedłożonych imiennych rachunków, faktur bądź innych dokumentów potwierdzających zakup m.in.:

1. podręczników na rok, na który przyznano stypendium, lektur szkolnych, encyklopedii, słowników, programów komputerowych i innych pomocy edukacyjnych,
2. przyborów i pomocy szkolnych,
3. opłaty za udział w nauce języków obcych lub w innych zajęciach edukacyjnych,
4. opłaty za wycieczki szkolne, wyjazdy do kin, teatrów,
5. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania, w tym opłat za internat, czesne lub bursę.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego m.in. ciężka choroba ucznia, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie zasiłku. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi bez względu na dochód rodziny, w maksymalnej kwocie 620,00 zł.

Pomoc materialna dla uczniów za rok kalendarzowy 2024 uwzględnia rok szkolny 2023/2024 (wiosna) oraz 2024/2025 (jesień). Ogólna liczba osób korzystających z pomocy materialnej dla uczniów w roku kalendarzowym 2024 wyniosła 24 uczniów. Wydano jedną decyzję odmowną z powodu przekroczenia kryterium dochodowego. W 2024 roku nie złożono wniosków o zasiłek szkolny.

Łączna kwota wydatków poniesionych na wypłatę stypendium szkolnego za 2024 r. wyniosła **106 018,16 zł**

- koszty obsługi – **87 715,76 zł**
- wypłata stypendium – **18 302,40 zł**

w tym:

- dotacja na zadania własne z budżetu państwa - **14 641,91**
- zadania własne - **91 376,24 zł.**

12. Sprawozdanie z realizacji Karty Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny jest ważnym instrumentem polityki prorodzinnej oraz prospołecznej. Stanowi ofertę systemu zniżek kierowaną do rodzin wielodzietnych, które mają lub miały na utrzymaniu nie mniej niż troje dzieci. Posiadacze KDR mają prawo korzystania z tańszej oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Rodziny wielodzietne otrzymują profity w postaci tańszych biletów na wydarzenia kulturalne, wystawy, muzea, przejazdy komunikacją publiczną czy wyższe limity zużycia energii elektrycznej. Karta Dużej Rodziny oferuje ulgi, zarówno w instytucjach publicznych, jak i prywatnych. Ustawowe zniżki obejmują tańsze bilety jednorazowe kolejowe o 37 proc. i miesięczne o 49 proc. Do tego przykładowo 50 proc. zniżki na paszporty dla rodziców i 75 proc. dla dzieci.

Główne cele programu to wsparcie rodzin wielodzietnych w dostępie do towarów oraz usług, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z tych rodzin oraz integracja rodzin dzięki specjalnie dostosowanej ofercie kulturalno-rekreacyjnej. Ponadto, Karta Dużej Rodziny ma służyć promocji rozwijania modelu wielodzietnego rodzicielstwa oraz utrzymywaniu pozytywnego wizerunku takich rodzin.

Wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny można składać w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu bądź elektronicznie za pośrednictwem platformy Empatia. Karta Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

KDR jest dostępna w formie tradycyjnej (plastikowej karty) oraz elektronicznej, którą można wyświetlić w aplikacji mObywatel na urządzeniach mobilnych.

W okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku wpłynęły do Ośrodka 23 wnioski, w tym :

- 1 wniosek typu zgłoszenie nowej rodziny,
- 18 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców,
- 1 wniosek dla nowych członków rodziny
- 1 wniosek o wydanie duplikatu karty
- 1 wniosek o przedłużenie ważności karty
- 1 wniosek o uzupełnienie rodziny.

W roku 2024 wydano 35 kart. Do programu "Karta Dużej Rodziny" przystąpiło 19 rodzin wielodzietnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu w roku 2024 wydatkował na obsługę Karty Dużej Rodziny w ramach dotacji kwotę **451,00 zł**.

13. Sprawozdanie z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Od czerwca 2022 r. w wyniku zmiany ustawy przyjmowaniem wniosków i wypłatą świadczeń wychowawczych zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zadaniem gminy pozostała realizacja świadczeń w sytuacji gdy wojewoda ustali, iż w sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w sprawach niezakończonych przed 2022 r. W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu otrzymał decyzję wojewody. W związku z tym wypłaconych zostało 7 świadczeń w łącznej kwocie **2687,00 zł**. Z ustawy wynika, że gminy rocznie otrzymują **2000,00 zł** z przeznaczeniem na obsługę.

14. Sprawozdanie z realizacji ustawy o dodatku osłonowym

Dodatek osłonowy został ponownie uruchomiony jako wsparcie w pierwszej połowie roku, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r.

Dodatek osłonowy przysługiwał:

- 1) osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2.100 zł,
- 2) osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1.500 zł na osobę.

W przypadku gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu członka rodziny przekraczała ww. kryteria, dodatek osłonowy przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód. Jeżeli wysokość dodatku osłonowego, ustalona zgodnie z tymi zasadami była niższa niż 20 zł, dodatek ten nie przysługiwał. Dochód ustalany był na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 228,80 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 343,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 486,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 657,80 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 554, 1162 i 1243), wynosił rocznie:

- 286,00 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 429,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 607,75 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 822,25 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy przysługiwał za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego przyjmowane były w terminie do 30 kwietnia 2024 r. Dodatek osłonowy wypłacany był jednorazowo w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r.

W 2024r. wpłynęło 421 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego. Pozytywnie rozpatrzono 377 wniosków. Wydano 42 decyzje odmowne z powodu przekroczenia kryterium dochodowego oraz 2 rozstrzygnięcia z innych powodów (ponownie złożony wniosek oraz wniosek pozostawiony bez rozpoznania). W związku z realizacją ustawy dodatki wypłacono na kwotę **140 912,84 zł**.

15. Sprawozdanie z wydawania zaświadczeń do programu „Czyste Powietrze”

W 2024r. realizowane było zadanie z zakresu przyjmowania wniosków żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze”. Zgodnie z art. 411 ust. 10 k ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu jest ustalana na podstawie dochodów osiągniętych w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca danego roku;
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.

Dochód jest ustalany na podstawie art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W 2024 r. wydano 140 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

16. Sprawozdanie z realizacji ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. i w 2024 r. w z związku z sytuacją na rynku gazu

W 2024 r. realizowana była ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w z związku z sytuacją na rynku gazu .

Refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. przysługiwała odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym w przypadku gdy:

- a) głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi; źródło ogrzewania musi być wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 21 grudnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku wpisania lub zgłoszenia do CEEB nowych źródeł ogrzewania.
- b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie nie przekracza:
  - 2100 zł dla gospodarstwa jednoosobowego
  - 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Do wniosku o refundację podatku VAT odbiorca paliw gazowych w gospodarstwie domowym zobowiązany był dołączyć fakturę dokumentującą dostarczenie paliw gazowych do tego odbiorcy, obejmującą okres dotyczący wniosku oraz dowód uiszczenia zapłaty za tę fakturę. Wnioski należało złożyć nie później niż do dnia 30 września 2024 r. lub w terminie 30 dni od dnia otrzymania faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

W 2024 r. wpłynęły 24 wnioski o wypłatę refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe. Wypłacono 20 refundacji na kwotę **7895,42 zł**.

17. Bon energetyczny

Ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego wprowadzono rekompensaty za częściowe odmrożenie cen energii elektrycznej osobom z niskim dochodem, w postaci bonu energetycznego.

Bon energetyczny to **jednorazowe świadczenie** pieniężne dla osób i rodzin, w których dochód nie przekraczał: 2500 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1700 zł na osobę dla gospodarstw wieloosobowych.

Wysokość bonu uzależniono od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 300 zł dla gospodarstw 1-osobowych,
- 400 zł dla gospodarstw 2-3 osobowych,
- 500 zł dla gospodarstw 4-5 osobowych,
- 600 zł dla gospodarstw 6 osobowych i większych.

Jeżeli główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną i wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 1 kwietnia 2024 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy, bon energetyczny przysługiwał w wysokości:

- 600 zł – gospodarstwu domowemu jednoosobowemu,
- 800 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób,
- 1000 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób,
- 1200 zł – gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób.

Przy wypłacie bonu obowiązywała tzw. zasada złotówka za złotówkę. Oznacza to, że **bon energetyczny** przyznawany był również po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwotę bonu pomniejszano o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota bonu energetycznego to 20 zł. Wnioski o wypłatę bonu energetycznego można było składać w terminie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r.

W okresie tym wpłynęły 453 wnioski o wypłatę bonu energetycznego. Pozytywnie rozpatrzono 419 wniosków, wydano 26 decyzji odmownych z powodu przekroczenia kryterium dochodowego oraz

8 innych rozstrzygnięć (6 decyzji o umorzeniu postępowania z powodu wycofania wniosku oraz 2 odmowy wszczęcia postępowania z powodu podwójnie złożonego wniosku). Wypłacono 419 bonów energetycznych na łączną kwotę **157 765,80 zł**, z tego 178 bonów dla gospodarstw jednoosobowych oraz 241 dla gospodarstw wieloosobowych.

18. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań.

Celem wprowadzenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest dobro dziecka, zapewnienie mu ochrony, praw i wolności oraz dobro rodziny. Cel zgodnie z zapisami ustawy powinien być realizowany poprzez skuteczną współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa określa:

1. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych;
2. zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
3. zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
4. zasady finansowania, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
5. zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W ramach realizacji powyższych zadań Uchwałą Nr XLIII/343/23 Rady Miejskiej w Zwierzyncu z dnia 12 stycznia 2023 r. uchwalony został Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zwierzyniec na lata 2023 – 2025. Jako główny cel programu określono: Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe:

1. Diagnoza środowiska rodzinnego,
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo- wychowawcze;
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
5. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

W ramach realizacji powyższych celów w 2024 r. podjęto działania:

- pracownicy ośrodka pomocy społecznej informowali rodziny o przysługujących im formach wsparcia,
- realizacja programów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych - program „Posiłek w szkole i w domu”,
- objęcie pracą socjalną rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- wspieranie rodzin poprzez objęcie pomocą asystenta rodziny,
- podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w przypadkach gdzie zagrożone jest dobro dzieci,
- rozpowszechnianie informacji o możliwości skorzystania z porad psychologów zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym oraz specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Szczepieszynie,
- podejmowanie szybkiej interwencji wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz pomocy dla osób doznających przemocy,
- monitorowanie zjawiska nadużywania alkoholu lub uzależnienia poprzez sporządzanie sprawozdań i przeprowadzanie diagnozy problemów uzależnień,
- pomoc o charakterze interdyscyplinarnym,
- kontynuacja zatrudnienia psychologa specjalizującego się w poradach dla dzieci i młodzieży,
- pomoc finansowa dla rodzin na zakup przyborów szkolnych, odzieży i obuwia szkolnego,
- kontynuowanie współpracy przez asystenta rodziny z kuratorami, policją, szkołami, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny,
- działanie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych,
- udział w szkoleniach kadry pracującej z rodziną,
- możliwość udzielenia pomocy w postaci świadczeń przysługujących na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- objęcie wsparciem 1 kobiety w ciąży w ramach ustawy „Za życiem”,
- powołanie zespołu do spraw asysty rodzinnej,
- pomoc w zorganizowaniu wypoczynku letniego dla 4 dzieci z rodzin,
- udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w spotkaniach zespołu do spraw okresowej oceny dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodzica biologicznego.

Pomocą asystenta objęto rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w rodzinie zastępczej oraz rodziny, które przeżywają trudności opiekuńczo - wychowawcze. Praca asystenta z rodzinami, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej ma na celu powrót dzieci do rodziny biologicznej, natomiast praca z rodzinami przeżywającymi trudności ma na celu pomoc w

sprawowaniu opieki, wychowaniu dzieci, podniesieniu umiejętności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz pomoc w gospodarowaniu budżetem domowym. Łącznie w 2024 r. pomocą asystenta objęto 16 rodzin. Ustawa nałożyła również na gminę obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W 2024 r. w pieczy zastępczej przebywało 10 dzieci, z tego 7 dzieci w rodzinach zastępczych i 3 dzieci w domu dziecka. Za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych wydatkowana została kwota **45 869,86 zł**. Natomiast za pobyt w domu dziecka wydatkowana została kwota **50 491,24 zł**.

Gmina Zwierzyniec otrzymała dotację przekazaną przez Lubelski Urząd Wojewódzki i Lublinie w ramach rządowego Programu „Asystent rodziny na rok 2024” w wysokości **15 597,12 zł** z tego 1 600 zł z przeznaczeniem na dodatki do wynagrodzenia dla asystenta rodziny a pozostała kwota została przeznaczona na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

1. Poprawa jakości opieki i wychowania dzieci w rodzinach biologicznych.
2. Umożliwienie powrotu do środowiska rodzinnego dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej.
3. Stworzenie warunków podnoszenia kompetencji osób i instytucji działających w obszarze wspierania rodziny.
4. Powołanie rodzin wspierających.
5. Zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu gminy Zwierzyniec w systemie pieczy zastępczej.
6. Opracowanie Gminnego programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028.

19. Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji za 2024 rok

I. Podstawa prawna

Podstawą prawną opracowania raportu z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji jest art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Prezentowany raport przedstawia działania zrealizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony został na lata 2022-2025, uchwałą Rady Miejskiej w Zwierzyńcu Nr XXXIV/268/22 z dnia 25 stycznia 2022 roku.

Głównym źródłem finansowania zadań zawartych w programie były opłaty pobierane za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki przekazane gminie pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowił integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zwierzyniec na lata 2018-2028 i uwzględniał cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

II. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

Celem głównym programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców poprzez podejmowanie i prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów problemu uzależnień.

Cel główny programu był realizowany poprzez cele szczegółowe, które obejmowały szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień oraz pomoc osobom dotkniętym uzależnieniem i ich rodzinom:

- ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem uzależnień,
- zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz dorosłych nt. zagrożeń z używania alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających oraz uzależnień behawioralnych,
- promowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek,
- ograniczenie dostępności spożycia alkoholu,
- zwiększenie dostępu do oferty pomocowej służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, a także przemocy w rodzinie.

III. Realizowane działania

Prowadzono działalność Punktu Konsultacyjnego

Mając na względzie zadania zapisane w gminnym programie (m. in. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej,

a także w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie w 2024 roku) kontynuowano działalność punktu konsultacyjnego.

Zadaniem punktu było:

- zdiagnozowanie problemu całej rodziny i zaplanowanie pomocy,
- motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia terapii,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielenie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu uzależnienia poprzez rozmowy wspierające,
- rozpoznanie zjawiska przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- udzielenie pomocy psychologicznej dzieciom i osobom dorosłym, pomocy terapeutycznej oraz prawnej w sytuacjach kryzysowych wywołanych problemem uzależnień,
- prowadzenie działalności profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową,
- upowszechnianie informacji nt. szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz materiałów promujących konieczność zachowania abstynencji,
- gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz zjawiskiem przemocy domowej.

Specjaliści punktu konsultacyjnego dostępni byli do dyspozycji mieszkańców naszej gminy w każdy wtorek w godzinach od 15⁰⁰ do 17⁰⁰.

Dyżury pełnili:

- radca prawny,
- specjalista psychoterapii uzależnień,
- instruktor terapii odwykowej,
- psycholog dla dzieci i młodzieży,
- psycholog dla osób dorosłych.

W ramach pełnienia dyżurów w 2024 roku udzielono:

- 52 konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych,
- 10 konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich opiekunów,
- 72 porad prawnych,
- 129 konsultacji z instruktorem terapii odwykowej,
- 99 konsultacji ze specjalistą psychoterapii uzależnień.

W ramach zawartych umów cywilnoprawnych ze specjalistami punktu konsultacyjnego wydatkowano kwotę **40 336,78 zł**.

Prowadzono działania w zakresie edukacji publicznej mieszkańców gminy

Ważnym zadaniem w obszarze profilaktyki uzależnień jest prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej poprzez zwiększanie świadomości społeczności lokalnej na temat skutków spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Działanie to służy zmniejszeniu lub eliminowaniu czynników ryzyka a także wzmocnieniu prawidłowego funkcjonowania.

W ramach powyższych działań zakupiono materiały edukacyjno-profilaktyczne:

- „Czy wiesz, co pijesz” zawierające mini poradnik dla sprzedawców, broszury i ulotki edukacyjno – profilaktyczne, a także tabliczki informujące o zakazie sprzedaży napojów

energetycznych - wydatkowano kwotę **1 289,00 zł**,

- „*Przeciw pijanym kierowcom!*” materiały promujące trzeźwość na drogach, broszura *Prawda o alkoholu* – kompendium wiedzy na temat alkoholu i jego wpływu na organizm, ulotki edukujące społeczeństwo w zakresie zagrożeń związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Poza materiałami zawierającymi treści profilaktyczne znajdowały się zawieszki do samochodów z przekazem edukacyjnym „*nie prowadzę po alkoholu*” – wydatkowano kwotę **2 460,00 zł**.
- „*Postaw na rodzinę*” materiały edukacyjne wzmacniające więzi i kompetencje rodzicielskie, zawierające informacje, że prawidłowe relacje w rodzinie chronią dzieci i młodzież przed alkoholem i innymi uzależnieniami. Poza ulotkami i plakatami w zestawie materiałów znajdowała się broszura *Prawda o alkoholu* – kompendium wiedzy na temat alkoholu i jego wpływu na organizm oraz opaski odblaskowe z hasłem *Postaw na rodzinę* – wydatkowano kwotę **4 920,00 zł**.

Materiały edukacyjno-informacyjne udostępniono mieszkańcom poprzez wyłożenie ich w miejscach użyteczności publicznej na terenie gminy, tj. Urzędzie Miejskim w Zwierzyńcu, Punkcie Konsultacyjnym w Zwierzyńcu, Posterunku Policji w Zwierzyńcu, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zwierzyńcu, Przychodni NOVAMED w Zwierzyńcu. Materiały przekazywano również do placówek oświatowych działających na terenie gminy.

Ponadto w placówkach oświatowych realizowano programy oraz warsztaty profilaktyczne z obszaru uzależnień. Realizowano rekomendowany program profilaktyczny „*Poruszające bajki o emocjach*” dla dzieci w klasach „I” szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 40 uczniów. Spotkania miały za zadanie wspierać rozwój kompetencji emocjonalno-społecznych dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Następnym programem był program „*Deбата*” realizowany w klasach „V” szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 50 uczniów. Spotkania miały za zadanie opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodzieży szkolnej. Na powyższe programy wydatkowano kwotę **3 200,00 zł**.

Kolejnym programem realizowanym w szkole podstawowej był program *Maraton profilaktyczny*, którego celem było przeciwdziałanie próbom podejmowania zachowań ryzykownych, wzmacnianie czynników chroniących i redukcja czynników ryzyka, opóźnienie inicjacji alkoholowej, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od uzależnień, w którym uczestniczyło 390 uczniów i 35 nauczycieli – wydatkowano kwotę **9 991,99 zł**.

Inną formą edukacji kierowaną do uczniów i młodzieży były warsztaty profilaktyczne:

1. „*Między postępem, a zagrożeniem FONOHOLIZM*” mające za zadanie zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z urządzeń elektronicznych oraz internetu dla uczniów Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu, uczestniczyło 100 uczniów - wydatkowano kwotę **3 600,00 zł**.
2. „*Zaplątani w sieci*”, „*Złość da ci w kość*”, „*Tomek i czarny kruk*”, „*Przyjazna zabawa to dobra sprawa*” zajęcia profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i agresji dla uczniów szkoły podstawowej prowadzone w formie warsztatowej, uczestniczyło 60 uczniów – wydatkowano kwotę **5 500,00 złotych**.
3. „*Cyfrowe bezpieczeństwo*” oraz „*Edukacja cyfrowa*” warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkoły podstawowej, których celem było zaznajomienie uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych - wydatkowano kwotę **6 150,00 zł**.

Dofinansowano piknik profilaktyczny

Ideą zorganizowania wspólnie z parafią i centrum kultury powyższego przedsięwzięcia było zachęcenie społeczności lokalnej do zdrowego trybu życia poprzez popularyzowanie postaw trzeźwościowych. Piknik profilaktyczny „*PARAFIADA-POSTAW NA RODZINĘ*” odbył się na placu przy Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu. Dofinansowano organizację pikniku, teatrzyk profilaktyczny „*Miś marzy skrycie o przyjacielu celebrycie*”, animacje Teatru Edukacji i Profilaktyki „*MASKA*” z Krakowa „*Wyspa pełna minionków*”. Jednym z elementów pikniku, który sfinansowano był koncert profilaktyczny Aleksandry Nizio - zwyciężczyni V edycji programu *The*

Voice of Poland. Podczas pikniku promowano działalność Punktu Konsultacyjnego w Zwierzyńcu, mieszkańcy mieli możliwość skorzystania z porad specjalisty psychoterapii uzależnień, który pełnił dyżur w namiocie profilaktycznym, rozdawano ulotki i gadzety profilaktyczne. Dodatkową atrakcją pikniku były zawody wędkarskie, loterie fantowe, rodzinne foto budki, wata cukrowa, popcorn, malowanie twarzy, gry i zabawy sportowe, przysmaki kół gospodyń wiejskich, kielbaski z grilla i wiele innych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się urządzenia rekreacyjne – zjeżdżalnie dla dzieci.

Ogółem wydatkowano kwotę **12 237,00 zł**.

Wspierano edukację osób pracujących zawodowo w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych

Ważnym działaniem realizowanym w ramach gminnego programu jest również edukacja osób pracujących zawodowo z dziećmi i młodzieżą. Dlatego też podnosząc wiedzę i umiejętności praktyczne w obszarze uzależnień prenumerowano miesięcznik *Remedium*, poświęcony profilaktyce uzależnień i promocji zdrowia psychicznego -1 egzemplarz przekazywano na potrzeby Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Zwierzyńcu oraz 3 egzemplarze do Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu – wydatkowano kwotę **760,00 zł**.

Ponadto zorganizowano szkolenie „Dziecko w rodzinie z problemem alkoholowym” poruszające zagadnienia:

- potrzeby dzieci na różnych etapach rozwojowych- pytanie: jak na nie odpowiadać?,
- podstawowe zagadnienia związane ze zjawiskiem choroby alkoholowej w rodzinie,
- pomoc rodzinie – współdziałanie służb na terenie gminy,
- diagnoza indywidualnych potrzeb dziecka i budowanie strategii pracy- przydatne narzędzia,
- „Ja” w kontakcie z dzieckiem - analiza jakości relacji między specjalistą a dzieckiem.

W szkoleniu w formie online uczestniczyli pedagog Szkoły Podstawowej w Zwierzyńcu, 5 pracowników socjalnych oraz asystent rodziny - wydatkowano kwotę **1 050,00 zł**.

Kontynuowano działalność Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działalność gminnej komisji w dużej mierze polega na prowadzeniu rozmów z osobami mającymi problem alkoholowy. W 2024 roku komisja spotkała się na 12 posiedzeniach. Do komisji wpłynęło 29 wniosków w sprawie podjęcia działań wobec osób nadużywających alkoholu, gdzie wnioskodawcami byli:

- członkowie rodzin oraz bliscy osób nadużywających alkoholu – 6
- policja – 15
- pracownicy MOPS-u - 5
- kuratorzy społeczni/zawodowi - 3

Ponadto komisja podejmowała czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązującej do leczenia komisja:

- a. przyjmowała zgłoszenie o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek ustawowych tj.: rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny, albo systematyczne zakłócanie spokoju i porządku publicznego,
- b. wzywała na posiedzenie zgłoszoną osobę, w celu przeprowadzenia rozmowy interwencyjno-motywującej, pouczając ją o zaprzestaniu zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu, konieczności poddania się leczeniu jak również informując ją o dalszych konsekwencjach związanych z nadużywaniem alkoholu,
- c. w przypadku, gdy osoba wezwana nie zgadzała się na dobrowolne podjęcie leczenia, a wstępne czynności przeprowadzane w sprawie uzasadniały kontynuowanie postępowania, osoba ta kierowana była na badanie do biegłych sądowych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- d. przygotowywała dokumentację związaną z postępowaniem sądowym,
- e. kierowała wniosek do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Zamościu o

- wszczęcie postępowania w celu zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu,
- f. kierowała do sądu wniosek o doprowadzenie do zakładu leczniczego w sytuacji ważnego postanowienia sądu dotyczącego zobowiązania osoby do leczenia odwykowego, a osoba ta nie realizowała w/w zobowiązania i spożywała alkohol,
  - g. prowadziła rozmowy z członkami rodzin osób nadużywających alkohol,
  - h. kontynuowała rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu z lat ubiegłych.

W 2024 roku komisja kierowała na badanie do biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego - 2 osoby.

Wobec 3 osób skierowała wnioski do w/w sądu rejonowego o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Występowała z wnioskiem do sądu o doprowadzenie na leczenie wobec 1 osoby, u której sąd zastosował obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu.

Komisja opiniowała wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z podjętymi uchwałami Rady Miejskiej w Zwierzyńcu. W 2024 roku komisja zaopiniowała pozytywnie 9 wniosków dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedstawiciel komisji uczestniczył również w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych działających w systemie przeciwdziałania przemocy.

Na działalność komisji wydatkowano kwotę **12 784,60 zł**.

IV. Efekty realizacji programu

W związku z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii osiągnięto zakładane efekty programu:

- a. Podniesiono świadomość mieszkańców gminy wobec skutków nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz stosowania przemocy w rodzinie;
- b. udzielono profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i członkom ich rodzin;
- c. zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach z powodu występowania problemu uzależnień i przemocy.

Na realizację powyższych działań w 2024 roku wydatkowano łączną kwotę **104 279,37 zł** w tym:

- na przeciwdziałanie alkoholizmowi ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowego) wydatkowano kwotę *89 207,38 zł*.
- na przeciwdziałanie narkomanii ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowego) wydatkowano kwotę *1 020,00 zł*.
- na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu ze środków pochodzących z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki) wydatkowano kwotę *14 051,99 zł*.

KIEROWNIK
Miejskiego Centrum Pomocy
Społecznej w Zwierzyńcu
Specjalista Organizacji Pomocy Społecznej
Elżbieta Wawrzynowicz

